

Instytut Kultury Europejskiej
UAM w Gnieźnie

Poznańskie Towarzystwo
Przyjaciół Nauk

Muzeum Pierwszych Piastów
na Lednicy

Teologia i liturgia chrztu od starożytności chrześcijańskiej do czasów nowożytnych

pod redakcją naukową

Andrzeja M. Wyrwy i Janusza Góreckiego

Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Poznań 2015

Chrzest Pański, Złoty Kodeks Gnieźnieński, XI w. , AAG BK Ms 1a,
fot. J. Andrzejewski

Spis treści

- 9_ Andrzej M. Wyrwa
Christ-iti – zaznaczony imieniem Chrystusa, uczyniony chrześcijaninem. Introductio
- 17_ *Homilia Jego Eminencji Księdza Arcybiskupa Józefa Kowalczyka, Metropolity Gnieźnieńskiego, Prymasa Polski, wygłoszona podczas Mszy Świętej wotywniej w intencji pierwszych Piastów sprawowanej w przypałacowej kaplicy baptyzmalnej na Ostrowie Lednickim z okazji konferencji naukowej „Teologia i liturgia chrztu od starożytności chrześcijańskiej do czasów nowożytnych”, 12 czerwca 2013, Ostrow Lednicki*
- *
- 21_ ks. Czesław Krakowiak
*Sakrament chrztu („ianua sacramentorum et vitae spiritualis”;
KPK kan. 849; KKK 1213)*
- 39_ ks. Dariusz Kwiatkowski
*Proces stawania się chrześcijaninem według Tradycji Apostolskiej
św. Hipolita Rzymskiego*
- 57_ ks. Szymon Fedorowicz
Czas udzielania chrztu
- 79_ ks. Daniel Brzeziński
*Chrzcielny wymiar roku liturgicznego: od starożytności chrześcijańskiej
do czasów nowożytnych i współczesnych*
- 107_ ks. Janusz Nowiński SDB
*Ewolucja formy chrzcielnicy i zabezpieczenie miejsca celebracji
sakramentu chrztu efektem rosnącego znaczenia wody chrzcielnej
i jej wykradania do praktyk magicznych*
- ***
- 137_ Kazimierz Ilski
Chrzest Konstantina Wielkiego
- 153_ Marta Przyszychowska
Grzegorz z Nyssy o chrzcie
- 165_ ks. Michał Sołomieniuk
Chrzest w ujęciu św. Gaudencjusza z Brescii
- 185_ Monika Ożóg, ks. Henryk Pietras SJ
*Chrzest Chlodwiga i jego reperkusje w Italii w świetle Liber Pontificalis,
czyli o rzymskim kościele San Martino ai Monti*

***

- 215_ Maksymilian Sas
Teologia i liturgia chrztu w myśli Alkuina z Yorku
- 249_ Dariusz Andrzej Sikorski
Teologia i liturgia chrztu w okresie karolińskim (VIII–IX w.)
- 263_ ks. Waldemar Pałęcki MSF
Liturgia i teologia chrztu w świetle najstarszych zachowanych ksiąg liturgicznych w Polsce
- 299_ o. Marek Chojnacki OCist
Chrzest w teologii monastycznej renesansu XII w.
- 313_ Waldemar Rozynekowski
Chrzest pogan w świetle Kroniki Piotra z Dusburga
- 327_ Marcei Kosman
Chrzest Litwy i jej władcy z udziałem polskiego duchowieństwa
- 343_ Rafał Witkowski
Chrzest Żydów w świetle źródeł średniowiecznych z ziem polskich
- 361_ Małgorzata Delimata-Proch
Teoria i praktyka udzielania chrztu najmłodszym w polskim średniowieczu
- 371_ Jolanta Gwioździk
Zapis wiary mojej... praktyka odnowienia sakramentu chrztu w żeńskich klasztorach XVII–XVIII w. Modlitwy i rozważania św. Gertrudy Wielkiej
- 397_ s. Adelajda Sielepin CHR
Liturgia chrzcielna Tridentinum i jej implikacje dla odnowy soborowej Vaticanum II
- 411_ Grzegorz Łukomski
Sacrum czy profanum? Milenijny konflikt ideologiczny między państwem komunistycznym w Polsce a Kościołem katolickim
- 433_ ks. Henryk Pietras SJ
Teologia i liturgia chrztu. Podsumowanie konferencji
- 441_ Autorzy
- 445_ Wydawnictwa serii